

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Introducere	7

Partea I

Psihologia din punctele de vedere
ale lui Comte, Durkheim și Tarde

Capitolul 1. Punctul de vedere al lui Comte	21
Capitolul 2. Punctul de vedere al lui Durkheim	42
Capitolul 3. Punctul de vedere al lui Tarde	72
Capitolul 4. Finalitatea practică a doctrinelor	92

Partea a II-a

Factorul colectiv în viața mentală

Capitolul 1. Percepția	109
Capitolul 2. Memoria	123
Capitolul 3. Viața afectivă.....	152
Concluzii	187

Cuvânt înainte

Toate științele omului sunt interesate de progresul psihologiei colective. Or, pentru a progresa, pentru a depăși cearta dintre metode și doctrine, pentru a depăși stadiul generalizărilor empirice și al observațiilor morale, pentru a-și asigura obiectivitatea rezultatelor e nevoie ca psihologia colectivă să capete, mai mult decât a făcut-o până acum, conștiința obiectului său și a locului care îi revine în ansamblul studiilor psihologice. Pentru că tot ceea ce se vede până acum nu e o psihologie colectivă, ci o introducere la aceasta. Ea urmărește să-și definească ipotezele de lucru, să-și orienteze și să-și sistematizeze eforturile. În acest scop, psihologia colectivă se folosește de două mijloace: 1) studiul concepțiilor psihologice ale lui Comte, Durkheim și Tarde; 2) analiza vieții mentale concrete, așa cum face obiectul observației noastre. Pe aceste două căi se ajunge la aceleași concluzii.

Individul este întotdeauna și pretutindeni profund socializat; deși cantonate întotdeauna în conștiințe individuale, fenomenele mentale comportă un adaos colectiv; psihologia colectivă este, deci, o ramură fundamentală a psihologiei; cele mai multe probleme privind viața

intelectuală, afectivă și voluntară, tratate în comun de psihologia generală, sunt reluate în parte sau în întregime de psihologia colectivă. Studiul de psihologie colectivă e singurul care poate determina cu precizie ceea ce, în activitatea mentală, este independent de acțiunea de grup și ține, drept urmare, de specia umană sau de particularitățile individuale. Numai considerarea metodică a diverselor sisteme de reprezentări colective care s-au succedat de-a lungul timpului ne va învăța ce au fost predecesorii noștri, pentru a ajunge să ne explicăm ce suntem noi. De parte de a fi un simplu complement, o anexă a psihologiei, psihologia colectivă astfel concepută va deveni centrul interesului nostru.

Această concepție nu e nici un postulat, nici un adevăr demonstrat, ci o ipoteză de cercetare, care, dacă apare ca fiind cea mai compatibilă cu ansamblul a ceea ce noi știm până acum, va fi judecată, înainte de toate, după rezultate.